

חזרה לאתר

מכתב שחרור

פורסם ב"הארץ", יולי 2012

כבר היה חושך. הרופא הצעיר דרס בעקבו את גחלת הסיגריה, עבר את הדלתות האוטומטיות, ונכנס אל המסדרון המואר באור לבן.

בזמן שעיטן התקבלו לחדר המיון חמישה חולים חדשים. אחד מהם היה קשיש שרזונו הציג בדייקנות גרוטסקית את מתאר גולגולתו. זיפים לבנים כיסו את לחייו השקועות, ועיניו נטולות הריסים התרוצצו בתוך גומחות אפלות. יד אחת שלו, יד שקופת עור משורגת ורידים נפוחים, הייתה מוטלת על השמיכה, אוחזת זוג משקפיים מרופטים שמסגרתם מחוברת בסרט הדבקה מזוהם.

"בן שמונים ושש. אין לו טופס שבע עשרה ואין לו כלום, הוא בכלל לא חבר בקופת חולים, ולפי איך שהוא נראה אפשר להניח שגם אין לו בית," אמרה הרופאה הבכירה, "אני לא אתפלא אם יתברר שהוא רוצה להתאשפז רק בשביל הפיכה והקציצות."

"כן, אבל יש לו חום והוא משתעל," אמר הרופא הצעיר. "כדאי לשמוע את הריאות שלו. אולי הוא צריך טיפול אנטיביוטי."

הזקן הטה את ראשו וכיוון אוזן גדולה, שעירה, אל המשוחחים מעל המיטה. אבל הרופאים התעלמו מהמאמץ שעשה לשמוע אותם. הצעיר ליטף את זקן התיש שלו, והבכירה שלפה יד מכיס החלוק והביטה בשעון.

"עזוב, זה מיותר לגמרי," אמרה, "הוא יהיה בסדר. ניתן לו להתאושש קצת ומחר בבוקר נשחרר אותו." היא פיהקה ומתחה את זרועותיה. "אז לפני שאתה הולך תשאיר לאחיות מכתב שחרור." היא הקיפה את המיטה והסתלקה בצעדים מהירים.

אבל הרופא הצעיר לא הלך. הוא התיישב ליד מיטתו של האיש הזקן, קרב את פיו לאוזן השעירה ואמר בקול רם מאד: "אני זוכר אותך."

הזקן פיתל את צווארו הציפורי, תקע ברופא עיניים עכורות ואז, ביד רועדת, הרים את המשקפיים המונחים על חזהו, הוביל אותם אל פניו, פיסק את זרועותיהם והניח אותם על אפו.

”לא, לא, אתה לא מכיר אותי,“ אמר הרופא הצעיר, ”אבל אני מכיר אותך. אבא שלי העריץ אותך. היו לו כל הספרים שלך.“

פיו של האיש הזקן התעוות ושפתיו הכחולות התפתלו במין חיוך שהזכיר הבעת פנים של דג מיובש.

”הוא שמר אותם על מדף מיוחד, בסלון, ליד הכורסה החביבה עליו.“

הרופא הצעיר לא טעה. מבעד לכיעור הזקנה הוא זיהה בבירור את התצלומים שהופיעו על עטיפות הספרים.

הזקן השתעל והרופא הצעיר ליטף את זקנו, חיכה שהתקף השיעול ידעך, ואז המשיך:

”אבא העריץ אותך עד יום מותו ואת הספרים שלך שמר בקנאות. על כמה מהם היו הקדשות, מאלה שכתבת בשיטת הסרט הנע על הדוכן ב’שבוע הספר’. בידידות, כתבת. בידידות. ואבא, תדע לך, באמת החשיב אותך לידיד.“

הזקן ניסה למשוך את עצמו למעלה, כמו טובע המבקש עוד לגימת אוויר. אבל לא היה בו כוח להזדקף.

”לא קראתי אף אחד מהם,“ אמר הרופא הצעיר תוך שהוא מיטיב את הכריות מתחת לעורפו של הזקן. ”אני מקווה שאתה סולח לי. אף פעם לא הייתי קראן גדול. אבל פעם שמעתי אותך נואם. זה היה בהפגנה. אבא הביא אותי לשם. הייתי בן אחת עשרה, אני חושב, אולי שתיים עשרה, צנום ונמוך, ורק בקושי הצלחתי לראות את הבמה. אבא ניסה להרים אותי לכמה שניות, רק כדי שאוכל לראות בחטף דמות קטנה שעמדה שם, רחוק רחוק, מעבר לראשים ולשלטים ולדגלים. זה היית אתה. הרמקולים הכפילו את ההד. היה רעש מסביבי, והמהומה בבלבלה והפחידה אותי. שוטרים על סוסים, הליקופטרים, הבזקי מצלמות... אבל אבא ביקש ממני להקשיב לך. ואני הקשבתי.“

הזקן הסיר את המשקפיים ביד רועדת. עיניו פזלו הצידה ולרופא הצעיר היה נדמה שהן עומדות לקפוץ מתוך מעמקי ארובותיהן.

”אני זוכר את מה שאמרת שם על הבמה. בעצם, המילים שלך מלוות אותי עד היום. אני אוהב אותן. הן חלק ממני. ממה שאני. רוצה לשמוע?“

הזקן אותת לו שימשיך.

”מה בעצם קרה לנו? צעקת לרמקול, מה קרה? חלמנו חלומות מתוקים על שיעבוד, וכשהתעוררנו בוקר אחד גילינו שאנחנו העבדים! ואתם יודעים למה? כי הפסקנו להאמין

בצדק ובחרנו להאמין במזל, וכשנוכחנו שהמזל הפכפך החלטנו להמיר אותו באמונה בכוח. צדק חברתי אנחנו מבקשים? צדק? גנבים לא יכולים לדרוש שיפסיקו לכייס אותם. בריונים לא יכולים לדרוש חמלה. בואו נזכור בבקשה, שעד שלא נתחיל אנחנו לעשות צדק, לעשות, לא רק לקשט בו סיסמאות, צדק לא ייעשה איתנו. " שפתיו של הזקן נעו והרופא הצעיר קרב את אזנו לפה הסדוק, והקשיב. "זה מה שאמרת?" לחש קולו של הזקן. "כן. בכל אופן זה מה שאני זוכר, " אמר הרופא. "יפה. באמת יפה, " לחש הזקן, "היה לי כישרון למלים. לא סתם נבחרתי פעמיים לסופר הישראלי האהוב ביותר. אתה יודע, בסוף שנת אלפיים ואחת עשרה היו לי כבר חמשת אלפים שש מאות מעריצים בפייסבוק. " הוא עצם את עיניו והעלה שוב את חיוך הדג על פניו. "חמשת אלפים שש מאות מעריצים! ממש מדהים. " "מדהים, " אישר הרופא הצעיר. הוא לא הבין על מה הזקן מדבר אבל ויתר והחליט שאולי מאוחר יותר, אם יספיק, ימשיך לשוחח איתו. אצבעותיו עטפו את כף היד הזקנה ולחצו אותה בחיבה. ואז הזדקף, קם מהכסא, ובצעדים נמרצים ניגש לעמדת האחיות. הוא התכופף מעבר לדלפק, פתח מגרה, משך טופס, מילא אותו בכתב יד מהיר, הוציא חותמת מכיסו, לחץ אותה לדף, ולבסוף הוסיף את שמו בכתב יד פרוע. "זה מכתב שחרור לחולה במיטה ארבע עשרה, " אמר הרופא הצעיר לאחות שישבה מעבר לדלפק, "למחר בבוקר. תדאגו שיאכל קודם. "

חזרה לאתר

